

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na velikem trgu št. 9, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na velikem trgu št. 9, II. nadstropji.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Meščanje ljubljanski!

V 9. dan novembra t. l. pozvani ste zopet na volišče, da namesto odstopivšega gospoda viteza Schneida izvolite novega poslanca, ki bi zastopal belo Ljubljano v državnem zboru.

Za to velevažno mesto treba jako odličnega moža in tak je po javnem mnenju in po jednoglasnem sklepu shoda volilcev dne 29. oktobra

gospod Peter Grasselli,

župan ljubljanskega mesta, dež. glavarja namestnik, deželni poslanec in prvomestnik „Matice slovenske“,

čegar več nego dvajsetletno javno delovanje je kakor odprta knjiga pred Vami, ki se odlikuje po svoji vsestranski izobraženosti, po svojem neomahljivem značaju in po svoji izredni govorniški nadarjenosti.

Izkazali ste mu, volivši ga v mestni zastop itak uže svoje popolno zaupanje, za njegovega še kratkega županovanja pa ste se uže tudi preverili, da je Vašega zaupanja vreden v posebni meri.

Priporočevajo Vam tedaj Vašega lastnega župana kot kandidata za razglašeno volitev, preverjeni smo, da boste po Svoji, pri tolikih volitvah izkušeni in slavnostni disciplini, soglasno izbrali ga Svojega poslanca v državni zbor in da se vsi brez izjeme udeležiti volitve, kajti, čim več glasov, tem sijajnejša bode naša zmaga.

Pogumno naj tedaj vsak stopa na volišče posluševat se Svoje meščanske pravice in izražat Svoje popolno zaupanje v vsacem oziru izbornemu gospodu kandidatu, ob enem pa tudi narodni stvari in pomirljivi politiki vlade!

V Ljubljani 30. oktobra 1882.

Eksekutivni narodni volilni odbor:

Dr. Valentin Zarnik, prvomestnik.

Alojzij Bajer, mestni odbornik in hišni posestnik; dr. Karol Bleiweis, vitez Trsteniški, mestni odbornik, deželni poslanec, primarij; dr. Josip Drč, zdravnik in mestni odbornik; Franc Fortuna, podžupan, posestnik in trgovec; Franc Goršič, mestni odbornik in hišni posestnik; Franc Hren, hišni posestnik, trgovec in obrtnijske zbornice odbornik; Jan. Nep. Horak, hišni posestnik, podpredsednik trgovinske zbornice, mestni odbornik, trgovec in prvomestnik pomočnega društva; Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“ in mestni odbornik; Josip Jerič, župnik in vrednik „Slovenca“; Anton Klein, posestnik tiskarne in trgovinske zbornice odbornik; Karol Klun, deželni in državni poslanec; Josip Kušar, prvomestnik trgovinske in obrtnijske zbornice, mestni odbornik, hišni posestnik, in trgovec; dr. Alfonz Mošič, odvetnik in mestni odbornik; Ivan Murnik, trgovinske in obrtnijske zbornice tajnik; dr. Franc Papež, odvetnik; Franc Potočnik, stavbeni svetovalec in mestni odbornik; Mihael Pakič, hišni posestnik, trgovec in trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Ivan Perdan, hišni posestnik, trgovec in trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Franc Peterca, hišni posestnik, mestni in trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Vaso Petričič, hišni posestnik, trgovec, mestni in trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Josip Ribič, c. kr. davkarski nadzornik in deželni poslanec; Franc Sark, trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Franc Ks. Souvan ml., hišni posestnik, trgovec in trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Ignacij Stupica, mestni odbornik; Jakob Škrbinec, hišni posestnik, trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; dr. Josip Vošnjak, deželni in državni poslanec in deželni odbornik; Jernej Žitnik, hišni posestnik, trgovinske in obrtnijske zbornice odbornik; Ivan Železnikar, vrednik „Slov. Naroda“; odborniki.

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim l. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

Pa še druga veselica nas je čakala drugi dan 6. julija ob 10 $\frac{1}{2}$ uri predpoludne, pri kateri nam je bilo, dano še enkrat v Vatikanu pa v drugi nekaj manjši dvorani — aula Clementina imenovani sv. Očetu gledati v obličje. Pa pri tej nisem mogel ves čas nazoč biti; ker zmed nas treh tovaršev, ki smo bivali skupaj v eni sobi, sem dobil le jaz po sreči ustopnico, brez ktere ni mogel nihče k „akademiji“. Toraj smo se vrstili, vsak je bil po eno uro. Ko je namreč prišel eden vrn, pa je dal drugemu ustopnico; med tim prostim časom, pa se je šlo v bližnjo baziliko sv. Petra, da se ni zastoj trafil že tako kratkega časa, ker ga je bilo treba vsega bolj ko mogoče porabiti, ker merda ne bomo Rima nikoli več vidili. —

Govori so bili v vsih slovanskih jezikih. O prihodu sv. Očeta s sijajnim spremstvom v

Klementinova dvorano ob 10 $\frac{1}{2}$ uri, so Jh pozdravili s staro česko pesmijo. Kardinal Alimonda je začel akademijo s krasnim temu dnevu primernim govorom. Potem započ papjevi pevci z ubranimi glasovi: „Tu es Petrus“, od Palestrine.

Za tim je deklamoval monsignor Alojzi Rotelli, škof v Montefiasconu, slavnostno pesem v italijanščini; na to so se vršile deklamacije v vsih slovanskih jezikih, kterih v ta namen je bilo 17, slavnosti primernih. Med timi je bilo 5 italijanskih in 3 latinske. Zlasti je bila neka visoka laška pesem v čast sv. Cirilu in Metodu in slovanskim narodom s ploskom pozdravljena, ktero je zložil in deklamoval sam pesnik profesor Jeremija Brunelli iz Perugia, ktera ima naslov: „Ai fratelli Slavi, canto dei fratelli Latini“, t. j.: Slovanskim bratom pesem od latinskih bratov. Slovensko je zložil profesor Lotrič: Triglav Balkanu, deklamoval je č. g. Koblar, kaplan ljubljanskega knezofškofa. Sredi tih skladb so zapeli pevci: Domine salvum fac Pontificem . . . zložena od pevovodja viteza Mustafá. To je bilo zares

izvanredno vzvišeno petje, da enacega nisem še slišal. Ko je po 2. uri popoldne bila slavnostna „akademija“ dovršena, se vzdignejo sv. Oče na noge ter izrazijo s kratkimi pa gniljivimi besedami svojo zadovoljnost v latinskem jeziku, vsim, ki so se vdeležili te vzvišene veselice, ter voščijo Slovanskim romarjem srečo na potovanju, izročujoči jih angeljem varhom, ter jih pokrepčajo s posebnim dokazom dobrotljivosti in ljubezni, z apostolskim blagoslovom. Trikratni „živio“ zaori po dvorani sv. Očetu, in glasno v raznih jezikih govoré pričujejo strme nad Njih zgovernostjo in potrpežljivostjo, s ktero so v toliki vročini kakor pri audijenci prejšnjega dne, do konca vstrajali. Še posebno izredno milost so podelili sv. Oče vsim slovanskim duhovnikom, kteri so se vdeležili tega romanja, in kteri so v pastirski službi, namreč, da zamorejo podeliti svojim vernim po vrnitvi na dom, (se vó, da z škofovskim dovoljenjem), apostolski blagoslov s križem v cerkvi!

Pri obedu nas vpraša gostilnični strežaj domá iz Piacence, kteri je menil, da smo tudi

Zemljišče in kapital.

IX.

Kako hrano imajo kmetje? Oni rede govedo in ovce, a minuli so časi, ko so krave in ovce tudi doma kiali. Celo leto se govedina in bravina ne pokusi v kmetaki hiši razen o žeganji; tačas, če se kaj sejmovalcev napove, se še kupi kake tri funte mesa in rogeč krvi za godijo. Prešiči se še koljejo ali kakšni? Če zrede tri, se odbere mladič ali pa tak, ki bi se na vagi postavil kot krojač. Na Kočevskem in v nekterih drugih krajih skoro nič ne belijo; prešice obvare in ves špeh ali plohe prodajo in le kosti, pri katerih se včasih še kaj mesa drži, za dom ohranijo; kajti čem bolj mesnati so plohi, tem težji so in tem več zadenejo. Kmetje pridelujejo pšenico, jo pa tudi jedo? O kaj še, beli kruh je za gospodo, ne pa za kmeta. Za godove ga mora pač nekaj biti, drugo pa roma, da se kaj okroglega dobi. Kakšen kruh imajo marsikje, pa Bog da je; po nekterih krajih na Notranjskem in Dolenjskem še tacega nimajo. Po jedenkrat ali dvakrat na dan se klepije rujavi ali črni močnik, ali kakor mu Žirovci evfemistično pravijo župa.

Žalostno, žalostno je kmetško stanje. Se ve, njemu, ki se hodi le ob nedeljah razveseljevat na kmete, se kaj tacega niti ne sanja ne. Ravno gredo ljudje iz cerkve memo mestnega gospoda in njegove soproge, polovica jih je civilno ali na pol gosposki oblečenih. Kar dregne gospa svojega moža: Vidiš ono le, ki ima vse zagorelo lice in roke kakor peharje ali njeno krilo je gotovo dražje od mojega in ti pa meni tako nerad kaj elegantnejega kupiš. Tiho bodi — pravi gospod — ne vidiš li onega okorneža, ki ima lepšo suknjo od mene; najin budget ne zadostuje, da bi vsega kmeta prekosila. Kdo sta pa ti dve našemljeni kmetški osebi, bi gospoda rada zvedela. Prva služi za kravjo in še nima bora prihranjenega, fant pa strada pri svojem očetu na nekem tako strmih vrhu, da si mora človek kolena grizti, ko gor gre. Popoldne je pa v krčmi vse živo; pije se, poje, gode, pleše in zopet se pije.

Kedar to gizdavost opazujemo, zdi se nam, da beremo staro kroniko, popisujočo nam obleganje tega ali onega mesta. Dolgo uže stra-

dajo v obleganem mestu ali zdaj je prišla zadnja. Še jedno vrečo moke imajo, kaj naj store ž njo? Vržejo jo čez oziroma, da bi oblegovalci mislili, za Bog ve koliko časa je še mesto preskrbljeno z živežem. Zdi se nam kakor v temni noči, ko posveti blisk, kteremu sledi še strašnejša tema.

Nekdaj so kmetje nosili obleko trpežno in po ceni, se ve bila je kmetaka, ker so vedeli, da so kmetje. A prišel je kapitalistični liberalizem, ki je naredil svobodne, jednopravne, kakor je mestna gospoda, osvobodil jih družinske vezi in jim v zastavo svoje naklonjenosti dal zemljiščni kredit; za vse to pa ne zahteva družega od njih, kot njih imetje, ker ve, da bodo potem, ko se osvobodijo imetja, o Cerkvu in državi ravno tako svobodno mislili, kot on. Ker se kmetaki stan zgublja, zgublja se tudi kmetška obleka in ker se kmetško blagostanje zgublja, vesele se v nedeljo v krčmi misleč si, če človek celi teden strada, naj vsaj v nedeljo kaj dobrega vžije.

Poslušaj stare možake, kako modrujejo: „Tam na gornjem polji je včasih rastle žito, da se je kaj našlo, zdaj pa kar ne raste, pa ne raste; oštarije so bile samo za veliko ceno, zdaj pa v vsaki hrbovski vasi Bog roko moli; koliko je obleka veljala, skoro nič, pa je vendar kaj potrpehla, te gosposke cape pa uže v pol leta odpadejo od človeka, kakor od moža v prosu; denar smo imeli, pa še srebrni denar, zdaj jih pa na prste sešteješ, ki nimajo dolga; pa smo tudi molili, molili pa vsak večer roženkranc, če je bilo še toliko dela, zdaj so jim pa vse druge neumnosti mar, samo Bog ne, zato pa je tako“. Pa reci, da ni res.

To je prečrno, vsaj ni vse tako, poreče marsikak čitatelj. Tudi mi vemo, da ni povsod tako. Z veseljem priznavamo, da je še dosti kmetov in morebiti tudi nekaj krajev, ki so tako trdnega kmetškega prepričanja, da jim vse moderne postavbe ne morejo do živega. Zato je pa tudi njih živina lepa, njih zemljišče ravno tako in brez krajcarja dolga in njih družina živi v strahu božjem. Mi mislimo, da je taci razmeroma še naj več na Gorenskem. Se bodo pa li mogli še dolgo ustavljati kapitalističnemu hudourniku?

Politični pregled.

V Ljubljani 3. novembra.

Avstrijske dežele.

Pomoč za Tirolsko. Bil je zadnje dni pret. mesca ministerski svet na Dunaji, ki se je posvetoval, kako pomagati deželi, navzoč je bil tudi c. k. deželni namestnik za Tirolsko pl. Vidman; Tirolcem se bode dalo v pomoč 500.000 gld. iz državne blagajnice, a cer je bilo 26. septembra ukazano, da se ima 300.000 gld. posoditi brez obresti, a sedaj se ne bode terjalo povračilo. Poleg tega se tudi piše, da bode nameščenih več uradnikov pri političkih in stavbenih vradih, in vojaške oblasti so dobile povelje, poslati vojakov, ki niso ravno v službi, v take kraje, kjer ljudem pomagajo vode jeziti.

Iz Budapešte. Vojni odsek ogerke delegacije je razrešil več nastavkov v predstevu za vojno brez kakih posebnih ugovorov.

Na Ogerskem je bila letos sicer dobra letina, a dežela vendar le čez dalje bolj propada. Ni je jedinosti, ni je slege pri mero-dejavnih osebah, jedini Tisza je, ki še za silo vlada s svojo stranko, ki se ga drži, ko ni boljšega, in njemu zaupajo, da more brzdati skrajno levico. Kmetijstvo na Ogerskem bodegotovo propadlo, ako se nadaljuje ta politika zastran poljedeljstva, kakor je bila dosihmal. To menda sprevidi g. Tisza, ker je poklical grofa Pavla Szechenija v ministerstvo. Novi minister za poljedelstvo in trgovstvo bode skrbel v prvi vrsti, da odpravi najhuje zlo pri poljedelstvu. To nam kaže predlog postave za oproščenje delavcev od davka. Ne le, da je zemlja preveč z davki obložena, tudi vsled krivične razdelitve davkov je čezdalje manj delavcev. Poljedeljsko ljudstvo na Ogerskem je postalo premakljivo, kar ne prežene davkar, to izžene lihar (oderuh) in kmet ali kočar, ki se mu hiša proda, postane klatež v deželi. Pred vsem se mora skrbeti, da se ohranijo poljedelstvu delavne moči.

Se ve, denarna stiska je napotila ogerškega ministra, da je obdačil hranilne uloge; tedaj privarvani soldi ubogega se morajo obdačiti, velikanški dobički na borsih so davka prosti. Kako nezdravi so vendar politični ednosajji, vidi se iz tega, da je ni stranke, ali saj ločene, da bi to spoznala in razglasila.

mi, ker smo lomili laščino, Italijani, zakaj ne gré papež vna iz Vatikana? Ker bi utegnil pravi odgovor komu nepovoljen biti, sem dregnil prijatelja naj molči, in to tim bolj, ker bizo so obedovali tudi nekteri laški častniki. O tem bi ne bilo prav varno govoriti, saj še katoliške rimske časnike prodajajo brez krika, med tim ko vse liberaluše z neznanjskim krikom ponujajo. Liberalnih in brezverskih dnevnikov je vse polno. Da se jih več speča, ne drže v nobeni gostilnici ali kavarni časnikov, marveč kdor jih hoče brati, si jih mora sam vkupiti. So pa kaj po ceni, večidel le po 5 centezimov ali naša dva solda, z razločkom, da imajo pa tudi slab papir in tisk.

Ti liberalni in brezverski listi so kakor prav od satana, očeta laži, najeti, za zasramovanje papeža in vsega, kar je naj bolj svetega. Hudobija latih listov presega zares vse mere, ker strašno lažejo. V dokaz temu smo brali v neverškem časniku „la Capitale“ 4. julija. (Stolica ali stolno mesto,) kako bi bili slovanski romarji, ta druhal kozakov in Hrvatov (sic!) kmalo zadušili v cerkvi sv. Petra, kardinala Borromeo, okoli kterega so se romarji po sv. maši preveč drenjali, tako da so ga na tla podrli in da je manjkalo le dlako, da ni

bil ta škariatnik od tih fanatikov zadušen. Kako huda skušnjava bi bila to za Vatikan; ki kliče to druhal slepih fanatikov, da napadajo Rim in Italijo! Potem se je še ostudno ponorčevala s pobožnostjo romarjev pred „dozdevnim“ ali zmišljenim grobom sv. Petra, ki so prišli počastit Slovana sv. Cirila in Metoda. (še „sveta“ ju neče imenovati tista besna potepenika.) Pa glej ostudno veliko lažnjivko! Še tisti popoldne sem videl kardinala Borromeo pri večernicah v cerkvi sv. Klementa vselega in zdravega kakor prej, tako je bila povest o „zadušenju kardinala“, čisto zmišljena.*

Potem pripoveduje (kar kaže mnenje poštenih Rimljanov), kako so upili brez kazni iz tisuč grl „abbasso il governo usurpatore, abbasso il governo dei ladri, che violava con grimaldelli il Quirinale“ t. j. ob tla s posilno vlado, ob tla z razbojniško vlado, ki je vdrla v Kvirinala s tatinskimi ključi (mar li ni res?); vmes pa je bilo slišati, „slava Mariji, živio papež!“ Tako so napadali liberalce ter jih zasramovali in tudi slovanski romarji (kakšna laž!) so se združili z njimi, da upijejo in kav-

*) Slišal sem, da pošteni Rimljani imenujejo ta zmeček časnikarstva „giornale dei birbanti“, t. j. dnevnik za razbojnike.

kajo proti Rimu in Italiji, ktera jim krivično dopušča, da te sleparske druhal (slov. romarjev) namreč smejo priti v našo hišo kljubovati! Komedija bo trajala še lep čas; včeraj je bil izpostavljen zakrament (tudi presv. R. T. ne imenuje „sveto“) na trgu Scossacavali, v petek, soboto pa nedeljo bode tridnevnic v spravo v cerkvi sv. Duha, in potem kdo vé, kaj bo še prišlo, če se temu v okom ne pride! In zdaj, kdo je storil to oskrumbo, zavoljo ktere klerikalci tolikanj vpijejo? (Poslušajte strašno obrekovanje!) Mi se ne obotavljamo reči; bili so to klerikalci sami, kterim se je zdelo potrebno, da pokažejo slovanskim romarjem, kako se teptá in zaničuje vera v Italiji; klerikalci povzdigujejo svoje glave, ter delajo vse, da bi šuntali k neredu, zlasti pa, ker vidijo, da so pod varstvom. Ali lepa igra traja le malo časa, pravi pregovor, in klerikalci naj mislijo na to! — Glejte kako neslišano hudobna prav peklena je ta pisava, ter človek ko take in še hujše reči bere, mora skoraj misliti, da kaj tacega mora priti le iz kake „peklenke tiskarne“. V ravno istem listu napada tudi papeževo okrožnico dne 29. junija, 1881, v kteri se papež pritožuje čez morilne napade vladarjev in od kod to prihaja, namreč od

Stranke napadajo le osebe, ali pa goje nespametno misel, ter sanjarijo o Ogerski, kakoršna je bila pred letom 1526.

V poslednjem času išče Tisza svojih sodelavcev iz središča zmerne opozicije. To kaže, da je gospod res državnik, ki ne zasluži, da bi mu nasprotovali iz osebnih ozirrov, vendar naj pa možje, ki imajo dovolj prepričanja, previdnosti, iz stvarnih obzirrov nasprotujejo možu, ki je na čelu vladi. Zmerna opozicija sedaj nima priložnosti za svoj obstanek, od vladne stranke je ne loči drugega, nego le oseba ministerskega predsednika. Ko bi pa vendar neodvisni možje konservativnega mišljenja najdlji program, okoli kterega bi se družili, potem bi se razvile stranke z zdravimi načeli. Ali je res nemogoče, v bran postaviti se liberalizmu in kapitalu, ki hoče vse razkropiti in razdreti. Ali res hočejo čakati dotlej, da so podkopani vsi stebri družinskega reda, da postane gospodarski polom. Napovedan je že civilni zakon, s tem je zopet podrt glavni stebel krščanske družbe, ali tudi to ne zbudi duhov iz brezskrbnosti in zaspanosti.

Škofje so že večkrat kazali na nevarnosti, ki nastajajo, a kje so vplivni laiki (neduhovni) nositelji misli, ki ohranjuje države. Ali molče, ali od strani gledajo, ter upanje jih popušča, da bi bilo kedaj bolje. Potomci slavni dedov tratijo čas z ničevimi stvarmi, javno polje delavnosti pa prepuščajo modernim ljudem, da obračajo čas in okoljščine sebi v korist, občinstvu na kvar, ali še celo pomagajo, da se sleparski liberalizem ohrani. Zgodovina bode ostro sodila vse tiste, ki so iznajdlji gospodarstvo kapitala, ki ga podpirajo in zagovarjajo, a tudi tisti, ki iz lenobe ali nevednosti zanemarijajo svoje političke in družinske dolžnosti in so vzrok, da se je zleg tako zelo razširil.

„Josefstädter wählet den dr. Kronawetter“, svetinjo s takim napisom so dali kovati na Dunaji prebivalci kraja Josefstadt na Dunaji, ki so se zbrali 26. oktobra da se pomenijo zaradi volitve v državni zbor, ki bode 8. novembra, na drugi strani so pa imele svetinje napis: 8 novembra 1882. Deutsch und frei, bieder und treu. Kaj pa je nam Slovencem mar, koga čejo Dunajčanje voliti v državni zbor. — Nekoliko vendar-le. Dr. Kronawetter je izreden človek,

tod, ker vladarji ne spoznavajo važnosti podpore, katero jim Cerkev. Gosp. Pecci (tako imenuje zasramljivo sv. Očeta), da nobena vladarska rodbina ni bila tolikokrat napadena, kakor samo papeštvo, katero šteje mnogo več zavdanih in umorjenih papežev, kakor tistih ki so umrli v svoji postelji navadne smrti. Judá bo mera laži do vrha napolnjena, sklene te prav satanske laži in ostudno obrekovanje s tim, da konča isti od satana navdihnjen članek tako le: „Tudi to gre še zabilježiti: da so se napadi na vladarje silno pomnožili v poslednjih treh letih, v kterih je povzdignilo klerikalstvo zopet svojo glavo in ker se jezuitovska načela sejejo med ljudstva“ itd. Prav strah je poštenega človeka, kaj tako hudobnega brati. Bati se je skoraj bilo, da po takošnjem ščuvanju vtegnejo „buzzurri“, slovanske romarje napasti; pa hvala Bogu, da se nobenemu nič zgodilo, akoravno so nas sem trtje isti „buzzurri“ prav pisano in namrdano gledali. Vsaki najmanjši nered bi bil lahko dal povod krvavemu prizoru, ali vsi romarji so se povsod prav izgledno in resno vèdli.

(Dalje prih.)

rekel bi poštenjak, a ne slepar in sebičnež, ki ne gleda sam na svoje koristi, marveč, na to, kar misli, da njegovim volilcem koristi, zato tudi ne trobi z dunajskimi poslanci ali sploh z ustavaki v en rog, marveč jim naravnost očita, da so oderuhi, sebičneži, ki govorijo o zatiranem nemštvu, ki svoje volilce slepe, da ti ne vidijo, kaj se zdej godi za kulisami, ki napadajo Taaffe-jevo vladu, ker ne morejo, kakor prej, ljudstva dreti, to je ustanovljati novih bank in novih denarnih podjetij, pri katerih „ustanovniki“ in opravični svetovalci bogate, ljudstvo pa v revščino in siromaštvo leze; ob kratkem dr. Kronawetter je uže večkrat razkril vso puhlost in lažljivost liberalizma, zato ga pa sovražijo, strastno sovražijo vsi tisti, katerim je krinko potegnil z obraza. Ker drugega niso mogli, razgrnili so njegove domače zadeve na javnem trgu — v svojih novinah, in ker je Kronawetter tožil zaradi razžaljenja časti, rekli so porotniki, da Kronawetter ni bil razžaljen, (to so taki porotniki, ki so tudi rekli, da pl. Vestenek svoje dni ni delal škandalov na Kranjskem). Dr. Kronawetter je odložil poslanstvo, a sedaj so pa na noge stopili njegovi volilci, očitali so mu celo, zakaj da je odložil poslanstvo, saj mu ni nihče dajal nezaupnice. On je bil napaden kot družinski oče, in privatna oseba, to ravno kaže, da je njegovo javno življenje brez graje in madeža. Le en sam govornik dr. Bondi je govoril nekaj zoper Kronawettera ter mu je očital, zakaj da je zapustil druge poslanke, a ni mogel dalje govoriti; sklenili so resolucijo, v kateri pravijo, da je častna dolžnost vsakemu demokratu voliti 8. novembra dr. Kronawettera, ki je odkril podkupljivost in zaradi tega mogel prestajati naj huja in naj grekejša očitanja od tistih ljudi, katerim je dobičkarijo in oderuštvo zmedel. Ker so Dunajčanje tako krepko govorili, je skoraj od več, ako bi navajali, kar je rekel dr. Kronawetter, in je očital stranki, da še nikdar ni nič storilo za ljudstvo, kar se je zgodilo je prišlo po nje nasprotnikih od Belcredija, Hohenwarta in še le Taaffe je dal petakarjem volitveno pravico, omenimo le še, kar je govoril o narodnostnem vprašanji. On, tako pravi, je zmerom delal za spravo med narodi. Nemško ljudstvo nima vzroka bati se Slovanov, ako se vzobražujejo in razvijajo. Knez Bismark vidi, da se mu bode treba braniti Rusov in Romanov, zato pa išče zaveznikov, on potrebuje močne Avstrije, a močna je država le tačas, ako so ljudstva složna in jedina med sabo. Potrebujemo slovanskih polkov, zato pa jim moremo dati zavetščja na Dunaji, da ne bodo Slovani gledali drugam. Za colno zvezo z Nemčijo ni, ker Dunaj bi postal okrajno prusko mesto. S tem misli, da je dokazal, da ni slab Nemec. Tak je tedaj dr. Kronawetter, dunajski demokrat, katerega sovražijo tako zvali dunajski liberalci, njemu so tedaj Slovane zavezniki zoper občnega sovražnika, zato je treba te zaveznike varovati, da se bodo raje za Nemce bojevali.

Naj omenimo še druge nesloge med dunajsko inteligenco, pogledimo bolj na drobno, kako je nesamopridna, ljudoljubna in usmiljena? — Na Dunaji je pisateljsko društvo „Konkordija“ čegar namen je, podpirati zapuščene vdove in sirote dunajskih pisateljev, ud mora biti vsak, ki deluje dve leti pri kakem javnem listu. Društvo ima ogromne svote, a ne toliko za uboge, temveč bolj za nekatere, ki spadajo v to ožji obroč.

Vrednik dunajskega lista „Kikeriki“, ki je bil prej sam ud temu društvu, je namreč

obznanil v svojem listu, da „Konkordija“ re-veže pusti stradati, pisatelje, ki se za vstop oglašajo, pa odganja. „Konkordija“ toži zaradi razžaljenje časti, pri obravnavi pa se pokaže da ni le res vse to, kar „Kikeriki“ očita, marveč pridejo na dan tudi druge umazanosti in nespoštije, med drugim se je tudi govorilo v pisatelju, ki sodeluje pri dveh sebi navsprot-nih listih, v jednom vladu zagovarja, v drugem pa napada. Predsednik „Konkordie“ g. Nordman je odstopil od tožbe, a g. Berg vrednik „Kikeriki“ je rekel, da niti jedne besede ne prekliča, kar je pisal. — In tako so dunajski pi-satelji, ki druge uče uljudnosti in usmiljenja, na javnem trgu razobešali in prali svoje uma-zano perilo, — nam Slovanom tudi prav, saj ti ljudje mislijo, da imajo govoriti v imenu vse Avstrije, dolgo, predolgo so po provincijah, po deželah nekateri tako plesali, kakor so jim na Dunaji godli „liberalni in judovski žurna-listi“, dolgo predolgo je Avstrijo okuževal ta smradljivi in gnjili duh, ki veje iz glavnih listov; zato nimamo nič zoper to, ako „coram populo“ drug drugega obkladajo z častnimi naslovi: „Betrüger, Schwandler“ itd. — Za-nimivo je pa sedaj vedenje dunajskih listov; o pravdi dr. Kronavetra so imeli vsi dunajski listi dolge, dolge sestavke, o pravdi „Konkor-dije“ zoper O. F. Berga pa molče, kakor da bi se ne bilo zgodilo nič. Samo „Fremdenblatt“ je mislil, da mora zagovarjati g. Nordmana; ako pa dunajski listi molče, bodo toliko več govorili drugi ljudje o teh škandalih, že dr. Kronaveter je v svojem govoru povedal o žur-nalistih, ki se s klofutami pozdravljajo, o ukra-denih sukajah in tako dalje. Vsaka stvar le nekaj časa trpi, hud jesih se sam uje, ravno tako je z Dunajem, ki v vseh stvareh, v do-brem in v slabem nadkriljuje druge kraje naše monarhije.

Vnanje države.

Iz Belgrada. 31. oktobra. Radikalci so sklenili včeraj, da hočejo nasprotovati se-danji vladi, a poslali so tudi poslanstvo kralju, da ga zagotove udanosti do dinastije in nje-gove osebe.

Iz Petrograda se preklicuje vest ki se je zatrosila po Evropi, da je na Ruskem prepovedano konje izvaževati, marveč je še ta prepoved, ki je veljala za Kavkaz, tudi pre-klicana.

Iz Rima. 1. novembra. Kolikor je se-daj znano, je bilo voljenih privržencev desnice 99, središča 65, ti oboji so pritrdili programu ministerstva; potem je 258 privržencev leveice; 6 jih je pritrdilo ministerskemu programu; po-slednjič je med njimi 27 radikalcev in 2 soci-jalisti.

„Times“ ve povedati, da je egiptovska vlada svetovala, Arabija poslata v prognanstvo, a ne pravde nadaljevati. Angleška vlada je baje to zavrgla. — Sedaj ko pojde iz Carij-grada lord Dufferin v Kairo, misli tudi Tur-čija poslati komisarja v Kairo.

Program anarhistov. V Genevi v Švajci so imeli 13. in 14. avgusta anarhisti shod, bilo je 50 delegatov iz Lijona, Villefrance, Saint-Etienne, Vienne, Montceau les-Minnes Paris, Bordeaux. Certe, iz Jura, bila sta tudi navzoča 1 iz Italije, 1 iz Nemčije. Osnovali so strahovit program, ki so ga predložili zaveznikom po evropskih deželah v odobro-vanje. Imenujejo se „mednarodna družba v Genevi“ in zedinili so se v teh-le točkah: „Kdor je naš gospod, ta nam je sovražnik! Mi anarhisti, ljudje brez vodjev, napadamo vse tiste, ki so se polastili kake oblasti, tudi tiste, ki se je hočejo polastiti. Naš sovražnik je last-

nik, ki ima zemljo, njemu na korist obdeluje jo kmet; naš sovražnik je posestnik, ki ima delavnico, in jo napolni z delavci, ki mu delajo, kakor služnji; naš sovražnik je država, naj v nji vlada eden sam, ali boljarji, ali demokraci ali ljudstvo, sovražniki naši so vsi nje vradniki, častniki, nje sodniki in ogleduhi. Naš sovražnik je vsak, kder hoče kaj veljati, bodi si hudič ali Bog, v njega imenu so duhovni dolgo časa vladali pobožne duše. Naš sovražnik je postava, ki je zmirom tako uravnana, da močnejši slabejega zatira, da se zločinstvo imenuje pravica." Kar se tiče izpeljave političko družinske divjosti, glasi se razglas dalje: „Mi se ogiblamo vseh postavnih sredstev, ker zanikujemo naše pravo; mi zasmehujemo občno pravico glasovanja, ker nečemo opustiti svoje osebne samoveljavnosti (suverenitete) in nečemo uže naprej vdeležiti se krivice, katero bi učinili naši tako zvani pooblaščenici. Hočemo ostati svoji lastni gospodje, in tisti izmed nas, ki bi si prizadeval biti naš načelnik, je izdajalec naše stvari. Vse, kar vstvari skupno delo, je zborna, občno imetje, do katerega imajo vsi jednake pravice. Mi smo tedaj komunisti. Mi spoznamo, da bi delo vstaje vsak čas mogli začeti iz novega, ako se ne odpravi premoženje posameznega, ako se ne razdere občina, dežela in narod. Naša naloga je, da branimo skupno premoženje, naj si bomo katerega koli jezika, naj smo pod to ali uno vlado, ki je že tako nemenjena poginu." Ta program, da se pokonča vse obstoječe, ki se sedaj natiskuje po vseh francoskih listih, nam kaže kako daleč zabrede duh, ako se odvrne od Boga ali od krščanstva.

Da so pa ljudje tako daleč zabredli, kriva je vlada, posebno pa Gambetta in br... framaconi, ki za njim stoje in ga zaščitujejo; pred nekaterimi leti je zaklical v Romans: Sovražnik naš, to je Cerkev. Da so šli anarhisti dalje, in svojimi sovražnikom prištevajo tudi premoženje, država in postavo, kaj pak, to Gambetti, ki je med tem postal bogat mož, ki šteje svoje premoženje na milijone, ni nič po godu, zato dela sedaj z rokami in nogami, da bi ministertvo v boj spravil zoper anarhiste. Tudi Clemenceau, ki je dosihmal ploskal pri vsakem cerkvenem oropanju, postal je ves drugačen, tako da je ministertvo Duclerc za nekaj časa na konji, in se lahko zanaša na vse tiste, katerim je strah pred dinamitom za kožo. — Da pa pri vsem tem ne manjka smešnosti povemo še, da so zopet klerikalci krivi pri programu anarhistov, kajti mlad učenec bivših jezuitskih šol je pisal žugalno pismo; kaj velja, ko bi bili vsi petdeseteri, zbrani pri anarhističnem kongresu v Genevi, sami prikriti jezuitje!

V Lionu so zaprli 30. okt. 7 anarhistov zored umora in 2 zaradi napravljanja dinamita.

V Kairo gre iz Carigrada angleški poslanec lord Dufferin, tam se bode mudil več mesecev. Osem glavnih zatožencev: Arabija, Tulba in drugove bode zastopal odvetnik Broadley.

Iz Hartuma povedo najzadnje novice, da krivi prerok oblega še zmirom glavno mesto Kordofana. Hartum za sedaj ni še v nevarnosti.

Baker-paša, vojni poveljnik v Kahiri misli, da 10.000 mož lahko odide v kacin 3 tednih v Sudan.

Poglavar iz Tunesa je umrl, njemu je naslednik Ali, ki je bil slovesno umeščen za poglavarja (beja) v Tunesu. Cambon, francoski poslanec, se mu je predstavil, zagotovil ga vdanosti in spoštovanja, rekoč: Fran-

cosko tudi od njega pričakuje naklonjenosti. On (Cambon) mu bode pomagal pri izvršitvi reform.

Izvirni dopisi.

Iz Budapešta, 31. oktobra. Budgetni odsek ogerske delegacije pričel je včeraj posvetovanje o vojnem proračunu. Vojni minister Bylandt je v dvehurnem govoru razkladal premembe, ki jih vlada namerava vvesti pri vojaštvu, in ki bodo vojni naši na veliko korist. Odsek je po ministrovem govoru sklenil sejo, ter jo danes nadaljuje. Vladi nasprotna stranka z ministrovim govorom glede vojaške akademije za Ogersko ni zadovoljna in vojnemu ministru neki neče privoliti vojnih stroškov, češ, da je prestroja vojaštva samovoljna in nepostavna, dokler je ne bode ukazala posebna postava.

Avstrijske delegacije budgetni odsek bode imel prvo sejo v saboto 4. novembra. Dotlej imajo poročevalci preštudirati in izdelati njim izročene predloge. Do 20. novembra upate delegaciji dovršiti svoj posel, in gospodje, ki so imeli priliko govoriti z ministerskim predsednikom, pripovedujejo, da se ima 21. novembra na Dunaji pričeti državni zbor. Sploh se sodi, da bodo obravnave v delegacijah mirne, in da ne bode posebno viharnih sej. Toda ne ve se, kaj se bode še zgodilo, in dostikrat kaka prav malenkostna reč daje povod najhujšemu viharju.

Iz Budapešta, 2. nov. Vnanji minister grof Kalnoky imel se je predvčeranjem pred odsekom ogerske delegacije za vnanje zadeve zagovarjati. Falk ga je vprašal, zakaj cesar še niso obiskali italijanskega kralja? Minister je odgovoril, da glavni vzrok temu je ta, ker se niso mogli porazumeti za voljo mesta, kje naj se snideta vladarja. Rima naš minister ne more priporočati, ker bi bivanje našega cesarja v Rimu kraljeva pa tudi papeževa stranka lahko porabila za demonstracije, ki bi imele ves drugačen pomen, kakor bi bil po volji cesarja in njihove vlade. V drugem mestu pa italijanska vlada ni hotela privoliti shoda, ki se je zaradi tega odložil. Prijateljske razmere med našo in italijansko vlado, kakor tudi med našim in italijanskim dvorom se vled tega niso nič skalele. Czernatony ugovarja, da je Rimsko mesto za shod naj primernejše, in da bi se demonstracije prav lahko vršile tudi v drugih mestih. Minister Tisza pa je enih misli z vnanjim ministrom in tudi Andrassy meni, da bi utegnile nastati neprilichnosti, ako se vladarja snideta v Rimu. Odsek je vzel toraj odgovor vnanjega ministra na znanje.

Falk vprašal je za tem vnanjega in skupnega denarnega ministra o razmerah med Avstrijo in Črnogoro? Kalnoky je odgovoril, da je vedenje knežev pravilno, ljudstvo pa dela sim ter tje sitnosti, ki se bodo polagoma poleglo. Gledé Hercegovine odgovarja Kallay, da bode v drugem odseku o tej reči obširnejši govoril; za zdaj le omenja, da so Hercegovinci v bojih Črnogorcev zoper Turčijo vedno stali na strani Črnogore, da pa nikakor ne želé priti pod oblast Črnogore. Kar ni prave meje med Hercegovino in Črnogoro, se begunci lahko umikajo v Črnogoro in ostanejo v vedni zvezi svojimi doma ostalimi rojaki. Sicer pa se je med svojim potovanjem po Hercegovini prepričal, da so samo napačne govorice ljudstvo pripravile k vstanku; tako se je med drugim govorilo, da so se Turčija, Rusija in Anglija med seboj zvezale, da Avstrijo poženo

iz Bosne. Črnogora je sicer nejevoljna, ker ni dobila cele Hercegovine na berlinskem kongresu, pa se bo že potolažila in nevarnost nam od nje ne preti, nobena, samo gledati bode treba, da ne bodo ljudje sem ter tje hodili čez meje.

Szilagy i vpraša, je li res, da je knez črnogorski zahteval odškodnino stroškov, ki jih je imel za begunce? Kalnoky odgovarja, da se je knez zaradi teh stroškov sicer pritoževal, da pa ni zahteval nobenega povračila. Grof Franc Zichy potrdi, kar je minister rekel glede Črnogore, o kateri misli, da se bode čedalje bolj sprijaznila z našim cesarstvom. — Szilagy i vpraša na dalje, se je li kaj spremenilo obnašanje Črnogorcev proti naši državi, odkar se je knez vrnil iz Rusije? Kalnoky in Kallay ob enem odgovorita: Ne! Andrassy pojasnjuje potem obravnave na berlinskem kongresu in tudi meni, da naši državi od Črnogore ne preti nobena nevarnost. Na Karmanovo vprašanje o sklenitvi srbskih, turških in bulgarskih železnic odgovarja sekcijski načelnik Szögyeny, da je sultan privolil, da se srbske železnice iz Mitrovice v Solun speljejo, vendar morajo izdelati tudi železnico Jamboli-Szujnadsik, pa Vranija ne sme biti središče.

Na vprašanje, zakaj se ne poderó trdnjave ob Donavi, odgovarja Kalnoky, da so te trdnjave že jako slabe in ne prizadevajo nobene nevarnosti brodarstvu. Samo zaradi silnih stroškov jih še niso podrli. Dalje pravi, da je za vrnavo Donave pri železnih vratih že vse pripravljeno in da utegnajo že na spomlad z delom pričeti. Diplomatičnih ovirov ni nobenih.

Szilagy i je tudi vprašal, se je li že pogajala s Turčijo zaradi državno pravnih razmer Bosne in Hercegovine? Kalnoky odgovarja, da ne, ob enem omenja homatij v Egiptu, rekši, da so pač Angleži tudi od nas zahtevali nekako pooblaščenje, ki se jim pa ni dalo, ker naša vlada ni hotela prevzeti nobene odgovornosti, in da je kedive obljubil avstrijsko-ogerskim podložnikom povrniti škodo, ki jo bode preiskovala posebna komisija. Kaj Anglija z Egiptom namerava, ne ve, pač pa vé, da brez privoljenja Evrope ne bode vravnava egiptovskih zadev. Se bode pa to zgodilo v posebni konferenci ali kako drugače, ne more vedeti.

Grof Franc Zichy naposled še vpraša, so li za preustrojo egiptovske armade tudi v Bosni in Hercegovini nabirali podčastnikov? Minister odgovarja, da so pač prosili dovoljenja za tako nabiranje, ki ga jim je pa vlada odrekla. Na to se predsednik grof Zichy ministrom zahvali za odgovore in se sklene. Potoliki in tako obširnih vprašanjih naši delegaciji ne bode ostalo več kaj vprašati.

V Sarajevu, 25. oktobra. Danes se je ovršila v Sarajevu prelepa slovesnost. Blagoslovili in odprli so presvitli nadbiskup dva vstava naša: vstav sv. Jožefa in Marijin vstav. Prišli so k slovesnosti vsi katoliški duhovni z nadškofom, deželni glavar prevzvišeni g. Appel, preuzvišeni civilni adlat baron Nikolić, vsi trije upravitelji vlade, in velika množica vradnikov, častnikov in izmed naroda. Niso nas prezrli mohamedanci, — pričujoč je bil Mustajbeg Fadil Pašić, beg Kapetanović, in drugi; a tudi zastopniki pravoslavni (greško razkolni) in judovski so došli.

Presvetli nadškof so blagoslovili oba vstava, maševali in jako lep govor imeli. Povedali so, da je danes ravno 14 lét minulo, kar je prečastna redovnica majka Lechner došla iz Bavorskega v Beč, da vstanovi družbo namenjeno

osobito za pomoč revnim sirotam in služkinjam, in da bi razun tega delale tudi v šolah dekliških. Bog je njen trud obilno blagoslovil, danes je dovršen 13. in 14. vstav (ali bolje prav 15., ako mu pridamo še malo bosanski zgradico (poslopice) v obližju Sarajeva, kateri smo dali ime (Betanijo). Priporočali so Sestram stanovitnost v poslu, otrokom poslušnost, a vsi nazoči gospodi so govorili na srce, kako ne morejo naroda osrečiti samo postave, ako se ne poskrbi tudi za pravost, ter vrnost. Kdor pobija vrnost, podkopuje državi stebre, ki na njih stoji država. Po sv. maši so se gojenke v nemškem in hrvaškem jeziku zahvaljevale visoki gospodi za dobrovoljnost, kar je storil na koncu tudi po hrvaški vodja obeh zavodov, ktere je nadaljni ljubavi in podpori priporočal. Naznanil je pa tudi osobito veselje, da vidi pred soboj tako sijajne zastopnike, cerkvene, državne in mestne. Bog daj, da bode zavod v resnici koristil cerkvi, državi in mestu. Vsi nazoči so se veselili razhajali. Poglavar je obetal svojo pomoč, adiatu baron Nikolić je v ime svoje in v ime svoje žene dal 300 gld. in obljubil mesečni donesek po 25 gld.

Do sedaj je prejetih 70 otrok, med kterimi 12 notranjih. Nadjamo se, da bo Gospod Bog djelovanje dobrih in vnetih sestrá blagoslovil. Sestre so po narodnosti Čehinje. Poljakinje, Slovakinje in Nemke. Za pomoč v šolah imamo dve Hrvatice nesestri. „Dan.“

S Posavja, 18. oktobra. (Našim Posavcem v prevdarek.) (Konec.)

Z žalostnim očesom ogledujem pogosto govejo živino, pasčo se po posavskih prodirih. Večidel je majhna, slabo rejena, blatna in zanikarna in ukjub temu mi ne boš ugovarjal, ako rečem, da ti tvoja živina prinaša obilno dobička. Ako ti pa že sedaj, ko slabo skrbiš za njo, prinaša precej dobička, koliko dobička bi še le imel, ko bi jo dobro redil, ko bi ravno za živino imel največjo skrb. Tukaj je prelepa prilika, da porabiš svojo delavnost. Tukaj leži za tebe zakopan zaklad, do kterega prav lahko prideš, ako le rovnico zastaviš na pravem mestu. — Tedaj živino rediti? ponavljaš smehljaje moj nasvet in že imaš pripravljen odgovor, s kterim me meniš popolnoma zavrniti. Res lepe dohodke, praviš, mi daje žina. Vsaki dan gre moja mlekarica v Ljubljano z mlekom in vsaj vsak mesec je gotov denar. Tudi telata, ktere odredim mi precej vržejo in z veseljem bi jaz spolnoval tvoj nasvet, ko bi se le dalo. Na vso moč rad bi redil več živine in jo tudi bolje krmil, ko bi le imel potrebno klajo. Ker pa nimam travnikov, kteri bi mi dajali potrebne klaje, tedaj ne morem svoje živine bolje rediti. — Rad ti pritrdim, da brez klaje, brez dobre tečne krme ne boš odredil boljše, lepše in zato koristnejše živine, ali tukaj si lahko pomagaš. Le ozri se na svoje travnike. Včasih kosiš tako slabo travico, da bi še koza ne imela veliko odgrizniti in vendar ti travniki ne leže na tako pustem svetu. Pogosto se ti gotovo ne splačujejo stroški, ktere imaš, ko spravlaš tako revno mrvico. Ne trdim, da so vsi travniki tako zanemarjeni — sem ter tje opaziti je hvalevreden napredek tudi v tej stvari — vendar veliko je še taci. Res travnike imam slabe, mi porečeš, pa kako je zboljšati? — Namesto da bi na zelnik gnoj na gnoj navažal, usmili se včasih svojega slabega travnika, privoči mu sem ter tje kaj „ljublanskega gnoja“ in trava ti bo rasla, da bo veselje. Pri zelo pustih in opešanih travnikih tudi kaj dobro storiš, ako jih z brano prevlečeš ali preorješ in obseješ z ovsom ali kako drugo travo. Ako tako travnike zbolj-

šuješ, ti ne bo treba nič večkrat mahitati s koso, kakor sicer, nakosil boš pa toliko, da se boš čudil. In če ti še klaje primanjkuje, obsej več njiv z deteljo, bodisi z domačo, nemško ali pa z rudečo. Vse te vrste ti prav gorko priporočam, zlasti pa nasčj dosti nemške detelje, da je boš imel vsaj čez leto zelene dovolj za krmo. Ako ravnaš po tem nasvetu, boš pridelal mnogo več klaje, boš lahko redil več goveje živine, krmil jo boš bolje in krave dajale ti bodo več in boljsega mleka, kterega v mestu lahko spečaš. Da boš res na dobičku, pomisli še to-le: Tvoja mlekarica gre vsaki dan v mesto z mlekom. Ako imaš malo slabo rejene živine, vtrži včasih za mleko tako malo, da se pač ne splača potratiti cel dopoldan. (Spominjaj se le letošnje ajdove žetve, ko si plačeval ženjice po 65 kr. in hrano; za tista dva bokala mleka ti je težko mlekarica prinesla toliko denarja). Če pa več živine rediš, ki ti daje obilno mleka, ima tvoja mlekarica vedno dovolj mleka nositi v Ljubljano, in vtržiš res lepo svoto denarja. Pri tem pa tvoja mlekarica ne zamudi nič več časa, ako popelje v mesto le 5 bokalov mleka, ali pa ako ga pelje 20 ali pa še več. Vrh tega naredi ti več dobre živine veliko več in dobrega gnoja, s kterim boš svoje posestvo s časom prav dobro zagnojil. Imel bi še marsikaj grajati posebno gledč ravnanja z gnojem, ki je največje bogastvo vsake kmetije. Tukaj se silno veliko zanemarija in greši. Ker se mi je pa današnji dopis silno raztegnil, moram to pač za drugi pot odložiti, ako nama da vredništvo za najin domač kremelj prostora. Za sedaj ne želim nič drugega, kakor da moj nasvet prevdariš in se ga tudi poprimeš, ako ti je všeč, ako pa ne, prepričaj me boljsega in hvaležen ti bom.

Posavec.

Domače novice.

V Ljubljani, 4. novembra.

(„Narodni dom“). Z ozirom na vprašanja, ki dohajajo upravnemu odboru od več strani, naprošeni smo naznaniti, da si pravico udeležiti se izrednega občnega zbora dne 5. novembra zamore pridobiti še vsak s tem, da upiše vsaj jeden delež ter uplača nanj pri društvenem blagajniku 50 gld. Upravni odbor društva nadeja se, da bode pri tem občnem zboru navzočih mnogo deležnikov, ki se ustanovljajočega občnega zbora niso še udeležili.

(Mesečni zbor zdravnikov.) Prihodnje sredo 8. t. m. imajo svoj mesečni zbor zdravniki ljubljanskega mesta, kjer bode mestni fizik dr. Kovač poročal iz mestnega zdravniškega poročila za l. 1881.

(Iz seje mestnega zbora 27. okt.) (Konec) Dr. Bleiweis pl. Tersteniški poroča v imenu policijskega odseka o računih za zdravila mestnim ubogim v II. četrtletji letošnjega leta. Poročevalec pravi, da se mestni zdravniki ne menijo za sklep mestnega zbora, da se imajo pri zapisovanji zdravil za mestne uboge ravnati po ministerskem ukazu dne 24. septembra 1866, kateri določuje, v kakšnem razmerji se imajo zdravila zapisavati ubogim. Poročevalec nasvetuje, naj se mestnim zdravnikom še enkrat naznači sklep mestnega zbora, račun pa potrdi. Dr. Moše priporoča štedljivost. V izdatkih za reveže se bere, da se je izdalo za zdravila 1800 gl., za hrano pa 1200 gl. Poroč. še opomni, da tudi ceneja zdravila pomagajo. Tako se navadno pišejo zdravila po vseh bolnišnicah, a tudi tukaj v deželni bolnišnici. Predlog se potem sprjme. Predlog župana,

naj se „Schlachthofgasse“ imenuje „mesarska cesta“ — se odobri. O prošnji mesarja g. Kopača zaradi grajenja tržne lope v šolskem drevoredu zraven prodajalnice g. Andretto poroča dr. Bleiweis, ki nasvetuje, naj se prošnja ne usliši, g. Kopač bi imel le nepotrebne stroške, ker bi moral svojo lopo ob kratkem umakniti. Konečno nasvetuje, da izdela načrt in proračun za tržne lope v šolskem drevoredu. O tem nastane živahen razgovor, katerega se vdeleže obč. svet. g. Hribar, g. Dežman in Kušar. Poročevalec še opomni, da se je to vprašanje že pretresovalo l. 1860. Ljudje se oglašajo za tržne lope, tedaj je upati, da se bodo lahko spečale. Pri glasovanji se sklone, da se stvar izroči stavbenemu in finančnemu odseku, prošnja g. Kopača se pa sedaj ne usliši. — Dr. Drč poroča za šolski odsek, da je na mestnih šolah namesto Mateja Močnika postavljen učitelj Valentin Kumer. Po mestnih šolah so umeščeni trije pomožni učitelji, in sicer 2 na I, a 1 na II. mestni šoli, katerim se plača po 400 gl. na leto odkaže, g. Kilarju, kaplanu v Trnovem, ki je poučeval v veronauku na potovalni šoli na mahu odkaže se remuneracije 50 gl.

(Vabilo k javnemn Sokolskemu večeru), katerega priredi društvo v nedeljo dné 5. novembra 1882. l. v restavraciji čitalnice s prijaznim sodelovanjem jednega oddelka slav. pevskega zbora ljubljanske čitalnice. — Program: Pevski oddelek: 1. Nedvčd: „Domovina“, zbor. 2. Stegnar: „Oblakom“, zbor z bariton-amospevom, poje g. Pucihar. 3. Mašek: „Dete“, četverospjev. 4. „Iščo se kandidat“, komični prizor, predstavlja gosp. P. Kajzel. 5. Ipavec: „Vojaška“, zbor. 6. Vašak: „Slovan“, zbor. — Godbeni oddelek: 1. „Slovenska deklica“, potnica. 2. Adam: Overture k operi: „Ko bi jaz bil kralj“. 3. Ed. Strauss: Valček iz opere: „Juanita“. 4. Gounod: „Cvetlični up“ iz opere „Faust“ (za Flügelhorn-solo). 5. Joh. Strauss: „Vzemi jo“, polka francoska. 6. Peters: „Spomn na Schulhofa“. 7. Stern: „Pozdrav Ljubljani“, kadrilja. 8. „Mila lunica“, potnica. — Godbeni oddelek programa izvršuje slav. c. kr. vojaška godba pešpolka baron Kuhn štev. 17. — Začetek ob 1/8. uri zvečer. Vstopnina za ude 15 kr., za neude 30 kr. — K omenjenemu zabavnemu večeru vabi slavno p. n. občinstvo ljubljansko najuljudneje odbor „Sokola“.

(Audiatur et altera pars.) Preteklo nedeljo se je res vršilo tudi po „Slovenca“ naznanjeno predavanje prof. Rozentala v bogoslovskem semen šču. Mislili smo od tega molčati, naj bi se ne bilo od druge strani toliko hvalisalo, a zdaj skoraj ne smemo. Resnica je, da poslušalcev je bilo precej veliko. Premil. knezo-škof s semeniškim vodstvom in dvornima kaplanoma, vsi bogoslovci in še kakih pet ali šest drugih gospodov. Predavanja, kakor radi, si vendar ne upamo hvaliti, kakor ga je hvalil tukajšnji nemški list. Ne rečemo, da bi ne bilo zrnica resnice vmes; dalječ od resnice pa menda nismo, če rečemo, da bilo je v tej obliki neplodno in da smo se tako učeni vračali, kakor smo dohajali.

Zasad obetanih „Lieferungen“ po 15 kr. smo jako radovedni, jih bode li kaj več izšlo kakor št. 1., k večjemu še štev. 2. Kar pa v svojem tiskanem programu (načrtu) obeta: neznanega jezika se v šestih poukih (ki ne bodo veliko čez uro trajali) naučiti ali s pripravo po Rozentalu iznajdeno iz ptujih, neznanih jezikov prevajati (v domač jezik prestavljati), se nam dozdeva duševno in naravno nemogoče.

(Kontumacija) imajo zopet psi v Ljubljani in okolici 4 kilometre na široko od Gamelj do Kurje vasi. Kdo je večji služabnik ali pes, ki za gospodarjem teče, ali gospodar, ki psa na vrvi vodi za sabo, pa še zavolj psa biva v vedni nevarnosti?

— Učiteljske preskušnje v oktobru dobi bile so tu od 23. do 29. t. m., za katero so se oglašali: za ljudske šole gospodje: Jernej Černè, zač. učitelj na Vrhniki; Jakob Dimnik, zač. učitelj v Postojni; Viljem Gebauer, zač. učitelj v Trzinah; Štefan Jelenec, pomožni učitelj na Ubelskem; Josip Petrič, pomožni učitelj v Preloki; Josip Pintar, pomožni učitelj v Sromlah na Štajerskem; Josip Svetina, zač. učitelj v Šmarji; France Trost, zač. učitelj v Vodichah; Leopold Vozlaček, zač. učitelj v Kopanji; potem gospodičine: Marija Arigler, zač. učiteljica v Zgornjem Logatcu; Marija Blahna, zač. učiteljica pri Stari Cerkvi pri Kočevji; Ana Costa, zač. učiteljica v Planini; Julijana Gula, zač. učiteljica v Dovškem; Ema Raunacher, učiteljica na privatni deški šoli v sirotišnici v Ljubljani; Jadviga Rosina, zač. učiteljica v Črmošnjicah; Avguste Schliber, zač. učiteljica v Gornjem gradu na Štajerskem; Matilda Schott, namestnica v Št. Jurji na Štajerskem. Za ljudske in meščanske šole: Ant. Lapajne, zač. učitelj v Ribnici; samo za meščanske šole: Šimen Šinkovec, def. učitelj v Stadlu na Štajerskem. Iz mej teh eden ni prišel k preskušnji, dva pa sta mej preskušnjo odstopila; dva učitelja in dve učiteljici so dobili spričevalo št. II., štirje učitelji in pet učiteljic dobili so spričevalo št. III. in dva učitelja in ena učiteljica pa spričevalo št. IV.

— Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem. G. Val. Burnik, učitelj v Dvoru, imenovan je nadučiteljem v Kamniku, g. Jos. Franke pa nadučiteljem v Stopičah; na drugo učno mesto v Stopiče pride g. Cetelj. G. Mih. Kos ostane zač. v Krašinj; ravno tako tudi gdč. M. Gula v Dolskem. G. g. Jak. Furjan in J. Krulec sta pomožna učitelja, prvi v prvi, drugi v drugi deški mestni šoli, gdč. M. Koblička pa v deklhški mestni šoli v Ljubljani. Namesto gosp. Jan. Jegliča v Kranji, vместen je g. Jak. Ukmar, učitelj v pokoji. „U. Tov.“

— Učiteljska služba v Kamni gorici l. p. 500 gl. in stanarine 80 gl. se razpisuje do 20. novembra t. l. — V Dvoru p. Žužembergu 500 gl. in stanovanje do 18. novembra t. l.

— Z Vrhnike se nam piše: Dae 31. okt. zjutraj priprli so nekega človeka v tukajšnji srenjski zapor. Ko mu hočejo o poldne dati kosilo, najdejo ga obešenega. Privezal si je bil tenko vervico na vratne tečaje in se usmrtil. Pozneje se je pokazalo, da se nesrečni imenuje Matija Kegovšek in je bil rojen v sosednji, pod Vrhnisko župnijo spadajoči fari, Zaplana, pozneje se je dolgo let po svetu krog klatil in zdaj nekako 55 let star prišel v svojo domačo župnijo in se v zaporu končal. Žalostni časi!

— Tirolci imajo škode po povodnji nad 15,593.000 gl.; darov se je nabralo izpuštevši cesarski dar nad 250.000 gl. Ako kmetu hiša pogori, postavi si drugo, ako mu toča polje pobije, s tužnim srcem ogleduje opustošeno polje, vendar se tolaži s tem, da bode drugo leto kaj pridelal, ako mu pa še polje pokonča, ko mu prst odnese, ali njiivo z blatom zaspe in v sred lepega polja strugo izkoplje, potem si pa kmet ne more več pomagati in tako se godi sedaj Tirolcem. — Ministeratso poljedelstva naznanja, da je na Tirolih v ceno dobiti mnogo goveje živine, ker je nimajo s čim čez zimo prerediti. — Vendar nesreče ni še konca. Pustriška dolina je zopet poplavljená, jezovi pri Bruneku uničeni, kraji, ki so bili v prvi povodnji najhuji prizadeti, so zopet pod vodo.

— „Katholischen missionen“ je ravno-
kar izšel 10. list za tek. leto ter se dobiva v
katholischen bukvarni. Obscg te številke je sle-
deč: In Karro und Alexandrien während des
Bombardements. — Das Seminar der auswärtigen
Missionen zu Paris. — Sinnbilder auf
althristlichen Lampen von Karthago. — Das
apostolische Vikariat Bombay (Puns). — Nach-
richten aus den Missionen: Bosnien; Aegypten;
Korea; Vorderindien; Centralafrika; Südafrika;
Aus verschiedenen Missionen. — Für Mis-
sionszwecke. — Beilage für die Jugend:
Tahko, der junge Indaner-Missionar (For-
setzung).

Illustrationen: Abbé Delpech, Superior des Pariser Missionsseminars von 1867 bis 1880. — Abbé Rousseille, gegenwärtiger Oberer des Pariser Missionsseminars. — Christliche Lampen von Karthago. — Waisenknaben aus Bandora und indische Früchte (Palmzweig mit Früchten; weisser Kürbis; Bananen; Kokosnüsse). — Bandora bei Bombay. — Ein Pars-Kind aus Bombay. — Karte des Nil-Deltas. — Herz-Jesu Kirche von Akyab in Ost-Bengalen. — Migr. Ballsieper, apostol. Vikar von Ost-Bengalen. — Waffen der Indianer am Youkon-Flusse. — Geräthe und Schmuckesachen der Indianerstämme im hohen Norden Amerikas. — Indianer Geräthe.

— Rim in grško-iztočni jezik. Grotta ferrata, selo ležeče pred rimskimi vratmi, obhajalo je 26. sept. izvanredno slavnost. Tam je silno stara cerkev, della Badia, ustanovljena po bazilijanskem menihu, sv. Nilu, v kateri so Bazilijanci službo božjo obhajali vedno v iztočnem obredu. V teku let se je pa obred znatno spremenil. Ker so bili menihi navadno Italijani in je cerkev gredi laškega ljudstva, zamenili so iztočno mašno obleko z latinsko, vvratili so v liturgijo latinske molitve in namesto opresnih kruhov rabili so neopresne. Da bi se pa grška cerkev približala sveti rimski stolici in ovrгло natolcevanje onih pravoslavnih, ki oponašajo, da hoče Rim spremeniti obred, katerega oni po pravici zagovarjajo, odredili so sv. oče Leo XIII., naj se onemu glasovitemu samostanu, ki je neposredno pod rimsko stolico, da prvotna oblika in naj se uvede čisti grški obred. Da bi pa po papeževi naredbi prenovljena cerkev imela staro iztočno podobo, je iz nova narejen ikonostasij, kateri kakor je znano deli svetišče od druge cerkve. Ko je bilo vse dovršeno, bil je po iztočnem obredu narejen oltar, posvečen in 26. sept. je bila v čistem iztočnem obredu prva svečana pontifikalna maša. Pri službi božji, ktera je spominjala na vzvišeno bogoslužje Atanazija in Bazilija, bilo je šest kardinalov pričujočih, med temi državni tajnik Jakobini in bivši patriarh Cileije armenskega obreda Hassun.

Pomagali so gojenci zavoda grško-ruskega sv. Atanazija in peli so po obredovih pravilih bogoslovci propagande. Znamenito je, da so opat in vsi drugi menihi Italijani in da na strani mašujočega opata je stal prokurator Bazilijancev na Libanu. Vsacega je veselilo, ko se je list in evangelij pel v grškem in latinskem jeziku. Tako kažejo sveti oče pred vratmi Rima, da so skrben varuh in spoštovatelj grško-iztočnega obreda.

3. novembra.

Pšenica banaška hektoliter 9 gl. 57 kr.;
domača 7 gl. 90 kr. — reč 5 gl. 28 kr.; —
ječmen 4 gld. 12 kr.; — oves 2 gld. 80 kr.;
— ajda 5 gl. 28 kr.; — proso 5 gl. 11 kr.;
— kuruza 6 gld. 10 kr.

6. nov. 1. eks. dražba pos. Simon Perko iz Spodnjih Vete 3100 gl. Teržič. 3. eks. dražba pos. travnik Andreja Drmastija iz Kurje vasi v Ljubljani. Ljubljana. 2. eks. drž. pos. Jakob Saler iz Hovce. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Tomaž Jerab iz Stenice 225 gl. Kranj. 3. eks. drž. pos. Sebastijan Selan 35 gl. Ljubljana. 1. eks. dražba pos. Blaž Groblar iz Čemšenika 4340 gl. Brdo. 1. eks. drž. zemljišče v Gorenji Vasi urb. št. 606/6. Ribnica.

7. novembra. 1. eks. drž. pos. Rok Mali iz
Zgornje Beke 2541 gld. Kranj. 1. eks. drž. pos.
Janez Klemenčič iz Mačkovec 3664 gl. Metlika.

24. oktobra. Ana Šust, 73 let, starost. Mart.
Sternb. no. 7 let, variola.

25. oktobra. Bertha Majer, 47 let, pljučn.
jetika.

27. oktobra. Franciška Kovač, šivilja 54 let,
jetika. Marija Bogataj, 58 let, rak v žlezedi.

28. oktobra. Mihael Mirtič, 6½ leta.

28 oktobra. Jože Judež, 27 let, dninar.
oslabljenje moči.

V bolnišnici 28 okt. Janez Podbevšek, jetika.
Jurij Smrekar, 60 let, kostnica.

30. oktobra. Katarina Kastner 14 let, pluč.
jetika. Marija Kunc 4 tedne, griža. Elizabeta pl.
Gariboldi 53 let, pluč. jetika.

Dozdaj je bilo nabranih . . . 6493 gl. 12 kr.

G. Josip Traven, učitelj 5 gl. g.
 Tomaž Šlibar, župnik v Duplejah 1 gl.,
 g. Ivan Vrhovnik, kaplan v Naklem
 1 gld. (prej poslanih 5 gld.), g. Val.
 Korenčan, posestnik 1 gl., g. Janez
 Pavlin, posestnik 1 gl. 3 kr., g. Ma-
 tevž Ažman, posestnik in trgovec 1 gl.,
 g. Fran Zavri, posestnik 1 gl., g. Ja-
 kob Benedičič, posestnik 1 gl., Jera
 Gašperlin, posestnica 1 gl., Peter Až-
 man in Janez Gros iz Žejan po 60
 kr., skupaj 1 gl. 20 kr., Anton Voglar,
 Juri Zupan, Peter Grašič, Tomaž Gra-
 šič, Jože Prosen, Jakob Bohine, Jakob
 Jerala, Josip Košir, Jakob Arnes, Jože
 Poklukar, vsak po 50 kr., skupaj 6
 gld., Franja Sajovic, Janez Prosen,
 Ignacij Marišček, Gašpar Markič, Jan.
 Zamrlekar, Andrej Ažman, Jarnej Mar-
 kič, Luka Zelnik, po 40 kr., skupaj
 3 gl. 20 kr., Katarina Jelene, kuha-
 rica, Janez Grašič iz Pivke, Neža Až-
 man, Mica Jenko št. 10, po 30 kr.,
 skupaj 1 gl. 20 kr., Mica Beve 28 kr.,
 Simon Resman, Janez Grašič, Simon
 Černile, Mica Jenko, po 25 kr., skupaj
 1 gld., Andrej Skofič, Jera Plajbos,
 Josip Legat, Miha Leben, Reza Svetič,
 Lovro Črnilec, po 20 kr., skupaj 1 gl.
 20 kr., Simon Marišček 24 kr., Jan.
 Markič iz Strohinja 15 kr., Janez Črne
 14 kr., Valentin Strupl, Andrej Kenda,
 Fran Ostaneč, Peter Poličar, Mica Jare,
 po 10 kr., skupaj 50 kr., Janez Dež-
 man 4 kr., Jakob Vindlišar 2 kr., skupaj
 vsa družba pri "Slonu" v Ljubljani

Skupaj . . . 5537 gl. 32 kr.

Telegrafne denarne cene 3. novembra.

Papirna renta	76 85	—	Braberna renta	77 35	—
Zlata renta	95 60	—	1860letno državno posojilo	130.	—
Kreditne akcije	316.	—	— London.	119.20	—
oskini	5.66	—	20-frankov	9.48 1/2.	—

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani